

PSYKOLOGI KLODEN RUNDT

Hvordan går man til psykolog andre steder i verden? Hvilken status og betydning har psykologien? *Magasinet P* ser i denne serie på psykologer og psykologi i andre verdensdele. Denne gang giver vi ordet til en dansk psykolog i Schweiz.

”En del af mine klienter kæmper med den schweiziske kultur, fordi de oplever den korrigerende adfærd før den imødekommende”

Sundhedsvæsenet er meget hierarkisk opbygget, og autoritet fylder meget, fortæller **Bettina Hoen**, der er privatpraksiserende psykolog i Schweiz.

Af Henning Due, *journalist*

Hvordan er du endt i Schweiz?

– Jeg flyttede hertil sammen med min familie på grund af min mands arbejde i 2006. Jeg startede som privatpraktiserende psykolog hernede i 2011, hvor jeg lejede mig ind i et psykologhus. Der arbejdede jeg i fem år sammen med tre schweiziske psykologer og en belgisk psykolog. Jeg fik efterhånden bygget min praksis op og fik brug for eget lokale, hvor jeg nu arbejder 80 procent.

Hvad laver du mest i dit job?

– Jeg arbejder med individuelle og rigtigt meget med par. Det er nok lidt tilfældigt, at det er blevet til så meget arbejde med par, og jeg troede først, at jeg kun skulle arbejde med individuelle

klienter, men der blev ved med at dukke par op i min praksis, og så jeg gik den vej. Jeg arbejder hovedsageligt på engelsk og indimellem på dansk, da der bor en del danskere her i kantonen og nabo-kantonerne.

Behøver man ikke at tale tysk som psykolog i Schweiz?

– Jo, hvis man skal arbejde med schweizere. Men der er mange internationale virksomheder med europæisk hovedsæde her i Kantonen, som tiltrækker megen arbejdskraft fra udlandet, hvor concernsproget ofte er engelsk.

Så du møder sjældent lokalbefolkningen i din hverdag?

– Arbejdsmæssigt møder jeg schweizere, da jeg nu er i et kontorfællesskab med to andre psykologer, en læge og en diætist, som alle er schweizere. Men i mit arbejde med klienter er det faktisk udelukkende udlændinge.

Hvad synes du, der er spændende ved dit job?

– At møde så mange nationaliteter og kulturer er en berigelse, og jeg elsker det. Jeg ser typisk seks forskellige nationaliteter hver eneste uge.

Hvordan er det at arbejde som psykolog i Schweiz?

– Schweiz er et meget konservativt land. Jeg troede, at det ville være relativt let at flytte hertil rent kulturelt, fordi

Schweiz jo kun ligger 1.200 kilometer væk fra Danmark. Men strukturen på arbejdsmarkedet er meget hierarkisk opbygget og konservativt, og derfor valgte jeg at blive privatpraktiserende, da jeg ikke var sikker på, at jeg ville fungere godt i det miljø.

Hvordan kommer den konservatisme til udtryk?

- I Danmark siger vi om tyskerne, at "ordning must sein". Det kan du gange med ti, når vi taler Schweiz. Her skal alting stå lige, og det skinner også igenem i faget psykologi. Jeg ville gerne specialisere mig i neuropsykologi og undersøgte, hvordan det er at arbejde som neuropsykolog hernede. Men da jeg ringede og spurgte den schweiziske psykologforening, sagde de til mig, at de har neuropsykologer, men at de ikke arbejder så selvstændigt, som jeg forstår at man gør i Danmark.

Så det er meget hierarkisk?

- Sundhedsvæsenet er meget hierarkisk opbygget hernede. Autoritet fylder meget, og man bruger titler til alt. Schweizerne er pr. definition altid De's med hinanden. En schweizisk psykolog er derfor også typisk De's med klienten. Det ville være utænkeligt for mig - og for mine klienter for den sags skyld. Som en af mine amerikanske klienter sagde til mig forleden: I Schweiz er det "correctness before kindness".

Kan du give et eksempel på det?

Hvis man parkerer sin bil forkert hernede, kan du risikere, at folk stopper op på gaden og siger til dig, at du ikke må holde på den der streg. I Schweiz ligger der ikke papiraffald på gaden. Her er meget pænt og rent, men man betaler en pris for det. Alle holder øje med, at alle holder orden, og jeg kan mærke, at en del af mine klienter kæmper med den schweiziske kultur, fordi de oplever den korrigerende adfærd før den imødekommende.

Har schweizere det svært med udlændinge?

- Jeg tror mere, det handler om, at Schweiz er et lille land, som er omgivet af fem andre lande, der historisk set altid har skulle kæmpe til alle sider for at bevare deres grænser og deres land. Det tror jeg har haft indflydelse på, at Schweiz er blevet et meget lukket land, hvor hver mand sørger for sig selv. Det er jo også et bjergland, der oprindeligt var karakteriseret ved små dalsamfund, hvor man jo måtte klare sig selv.

Hvad er de største forskelle - faglige som kulturelle - på at arbejde som psykolog i Schweiz sammenlignet med i Danmark?

- Det er mere stigmatiserende at gå til psykolog her i Schweiz end i Danmark. I Danmark er det ok at gå til psykolog, men hernede går man ikke og siger det til hinanden. Det ses ikke som noget positivt, og hvis man har et problem, må man selv klare det. Man holder det for sig, selv hvis man har psykiske problemer. For nogle år siden kørte man her i kantonen en kampagne, hvor man oplyste om psykiske sygdomme og muligheder for behandling, og det var ret nyt, så de er ikke særligt langt fremme på den front.

Hvad skal man være forberedt på, hvis man tager springet som dansk psykolog og finder arbejde i Schweiz?

- Der er 26 forskellige dialekter af schweizer-tysk i Schweiz, og det er ret svært at lære sproget, men det er vigtigt, at du lærer sproget. Højtysk er det officielle sprog her, og er det meget vigtigt at lære et godt tysk. Ofte kan det også være svært at få arbejdstilladelse her i landet, selvom ægtefællen er udstationeret her, så man skal virkelig ville det. Jeg kunne godt have givet op, da jeg fandt ud af, hvor svært det fx er at få arbejde som neuropsykolog. Man skal tilpasse sig og finde ud af, hvad der kan lade sig gøre og udvise noget fleksibilitet og søge råd hos andre

fagfæller, som bor her i landet. Jeg vil også anbefale, at man kommer ud og arbejder blandt schweizerne - så bliver du hurtigt klogere på, hvad der rører sig i samfundet.

Hvad gjorde du for at finde dine ben rent fagligt og arbejdsmæssigt?

- Jeg har en supervisor, en amerikaner, som har boet her i mange år, og er uddannet på Jung Instituttet, og det har været meget værd for mig, både fagligt og kulturelt, og jeg meldte mig også ind i den schweiziske psykologforening. Og så er jeg med i gruppen Danes Abroad Business Group Online, hvor danskere mødes en gang om måneden. Der fandt jeg en del af mine klienter. Her fik jeg mulighed for at sparre med andre danskere, der havde taget springet og var begyndt at arbejde her eller havde etableret egen virksomhed. Her tog jeg også muligheden og tilbød workshops om det at være Expat. Jeg søgte information om de udfordringer, udstationerede kan have, og det gav mig kendskab til, hvad mine klienter kæmper med. Jeg har også afholdt en gratis workshop i International Women's Club og for andre Expat-grupper. At komme ud blandt potentielle klienter giver også mulighed for at blive klogere på, hvad udstationerede familier kæmper med. ●

Bettina Hoen

- 52 år
- Gift og har to børn
- Født og opvokset i Greve
- Bachelor i psykologi i England
- Master i psykologi på Københavns Universitet